

stichting
Kastelen
Buitenplaatsen
Landgoederen

Verslag studiedag:

Daar heb je vrienden voor – Vrienden en KBL

Donderdag 13 juni 2019 vond op Kasteel Groeneveld te Baarn een studiedag plaats over Vriendengroepen rond Kastelen, historische buitenplaatsen en landgoederen (KBL).

Op talloze KBL zijn vrienden in georganiseerd verband actief. Zij dragen op uiteenlopende wijze bij aan de instandhouding van de locatie en/of creëren maatschappelijk draagvlak. Hierbij is de bestendigheid van de relatie tussen die vrienden en een kasteel of buitenplaats belangrijker dan het geld of diensten die het oplevert. Toch bestaan er grote verschillen in de wijze waarop zulke vriendenclubs zijn samengesteld of waar zij zich op richten. Op sommige KBL zijn zelfs meerdere vriendengroepen actief. Hierbij spelen financiën zeker een rol maar soms zijn netwerk, kennis, professionele ervaring of gewoon 'handjes' even zo waardevol.

Na een welkomstwoord van René Dessing, waarin hij herinneringen ophaalde aan het *Jaar van de historische buitenplaats 2012* en opmerkte dat Kasteel Groeneveld een vitale rol in dat jaar heeft gespeeld, was het woord aan diverse sprekers die op basis van hun expertise en/of ervaring hun visie gaven op het nut, voor- en nadelen van vriendenkringen rond KBL.

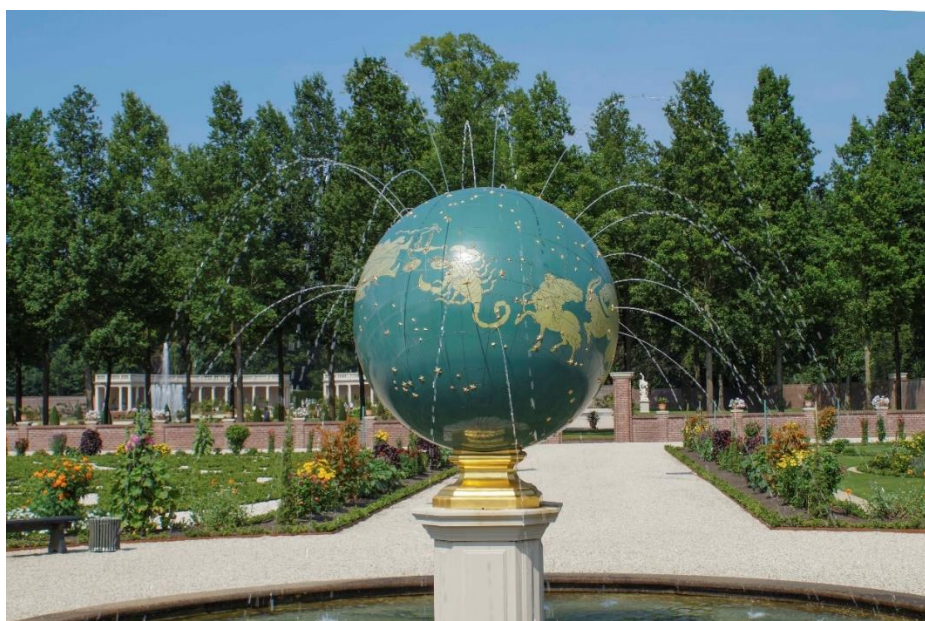
Dagvoorzitter was Jennemie Stoelhorst (SKBL).

Bernice Beenakker, projectmanager fondsenwerving bij Nassau Fundraising.
Friendraising, wat is hierbij uw voordeel als KBL eigenaar?

Friendraising komt vóór fundraising! Het is van belang om betrokkenheid bij je organisatie te stimuleren en te bouwen aan duurzame vriendschappen met personen, stichtingen of bedrijven, met als doel allebei de vruchten van deze relatie te plukken. Een Vriend is geen wandelende portemonnee, zoals Herman Finkers ons in een sketch duidelijk maakt.

Verplaats je om te beginnen in het perspectief van de potentiële Vriend. Bouw eerst aan de vriendschap, waarbij je een gezamenlijke droom centraal stelt die je samen kunt verwezenlijken en vraag dan pas om geld. Alle medewerkers, bestuurders, directie en vrijwilligers van een organisatie spelen een rol bij Friendraising. Geef een Vriend positieve ervaringen en vergeet vooral niet te bedanken! De follow-up is heel belangrijk.

[Bekijk hier de presentatie van Bernice Beenakker](#)

Paleis Het Loo ©René W.Chr.Dessing

Annemarie Dalenoord, senior fondsenwerver afdeling Development - Partnerships
Paleis Het Loo
Vriendenclubs op Paleis Het Loo – praktijkervaring verleden en heden

Paleis Het Loo is tot 2021 *Buitengewoon open* in verband met de grote renovatie en uitbreiding van het paleis. De tuinen en stallen zijn toegankelijk, maar het paleis is gesloten. Sinds 1984 zijn de Vrienden en vrijwilligers verenigd in Stichting 't Konings Loo. Het nieuwe museum vraagt om een nieuwe organisatie, nieuwe vriendschappen en nieuwe vormen van fundraising. Stichting 't Konings Loo paste niet in de nieuwe ontwikkelingen en is in 2014 opgeheven. Het streven in de nieuwe situatie is:

- Meer binding en contact met Vrienden

- Vrienden zijn Vriend omdat ze Paleis Het Loo willen steunen
- Hogere geeflevels, speciale aandacht
- Meer activiteiten (per geeflevel)
- Makkelijk aanmelden, verlengen en betalen

Tips & tricks

- Een grote groep Vrienden is het maatschappelijk draagvlak van de organisatie en biedt kansen voor grotere giften en nalatenschappen
- Persoonlijk contact met je doelgroep is essentieel: ken je vrienden!
- Een (groot) project biedt kansen voor fondsenwerving: en dus ook voor Vriendenwerving
- Betrek je Vrienden bij concrete geefdoelen: bv. restauraties
- Werk aan je relatiemanagement: backoffice op orde, persoonlijke benadering, regelmatig contact

[Bekijk hier de presentatie van Annemarie Dalenoord](#)

In 2014 maakte de VPRO een documentaire over Paleis Het Loo, waarin ook de Vrienden en vrijwilligers aan het woord zijn. [Zie hier de documentaire.](#)

Kasteel Twickel, ©Saskia Ouwehand

Eduard van Emmerik, voorzitter Vereniging Vrienden van Twickel; *Vrienden als ambassadeurs voor maatschappelijk draagvlak*

Vereniging Vrienden van Twickel is opgericht in 1972 en voortgekomen uit de actiegroep *Spaar Twickel* die zich destijds met succes heeft verzet tegen de aanleg van een provinciale weg, dwars door het landgoed. De vereniging wil bijdragen aan het in standhouden van natuur-, landschaps- en cultuurwaarden en vooral het maatschappelijk draagvlak bevorderen. De vereniging is geheel zelfstandig en heeft in de loop der jaren een goede relatie opgebouwd met Stichting Twickel.

De vereniging volgt alle ontwikkelingen op Twickel kritisch en heeft regelmatig overleg met vertegenwoordigers van Stichting Twickel.

Voor de leden van de vereniging, nu ca. 1700, wordt veel georganiseerd. Samen met Stichting Twickel wordt het Twickelblad uitgegeven. Een kwartaaltijdschrift dat ook digitaal te bekijken is in [het archief](#).

[Bekijk hier de presentatie van Eduard van Emmerik](#)

Kasteel Loenersloot ©Utrechts Landschap

Saskia van Dockum, directeur-rentmeester Utrechts Landschap

What's in a name?!; over de onmisbare bijdrage van donateurs, vrienden en vrijwilligers

Het Utrechts Landschap is door particulieren opgericht in 1927 uit bezorgdheid over de verkoop van grote bossen en landgoederen ten behoeve van bouwactiviteiten en infrastructuur. De eerste aankoop in 1927 betrof 8 ha bos bij Leusden.

Tegenwoordig beheert het Utrechts Landschap 5800 ha natuurgebied, maar ook erfgoed zoals kasteel Loenersloot en vliegbasis Soesterberg.

Saskia van Dockum pleit voor het triple helix model; het samenspel tussen maatschappij, overheid en private stichting, die elkaar versterken. De maatschappij zorgt voor draagvlak, vrijwilligers en financiële steun. De overheid draagt bij met subsidies, beleid en wetgeving en biedt toegang tot expertise en scholing. De stichting is het cement en biedt visie op de lange termijn.

Bedrijfsvrienden profiteren van een netwerk en dienen zich spontaan aan. De beschermers (leden/donateurs) profiteren van veel voordelen, maar kunnen ook plotseling opzeggen. Stel realistische doelen met betrekking tot aantallen vrienden.

[Bekijk hier de presentatie van Saskia van Dockum](#)

Lucile van Tuyll van Serooskerken, voorzitter Slot Zuylen

Nut en noodzaak van vriendenclubs voor particuliere eigenaren

In 1952 is de stichting Slot Zuylen opgericht waarin naast vertegenwoordigers van de overheid (landelijk, Provincie en gemeente) en de culturele wereld ook afstammelingen in mannelijke lijn van de laatste eigenaren zitting hadden. Het college van regenten had de handen vol aan exploitatie en restauratie en had behoefte aan meer mensen. Dit leidde tot de oprichting in 1981 van de Vereniging Vrienden van Museum Slot Zuylen. De Vrienden richtten zich vooral op het vergroten van de naamsbekendheid en het opzetten van activiteiten om inkomsten te genereren voor verdere ontwikkeling, niet om exploitatietekorten te dekken.

Stichting en Vereniging Vrienden zijn onafhankelijke organisaties, die beide nauw verbonden zijn met het belang van Slot Zuylen. De door de Vrienden bedachte en georganiseerde activiteiten waren aanvankelijk afhankelijk van toestemming van het College van Regenten. Dit had een remmend effect, waardoor het enthousiasme voor de uitvoering ervan onder druk kon komen te staan. Hoewel de Stichting statutair 2 zetels had in Vriendenbestuur bleek dit in de praktijk onvoldoende te werken. Dit is opgelost door de voorzitter van de Vrienden ook te benoemen tot lid van het College van Regenten. Een zetel in het Vriendenbestuur is beschikbaar voor de stichting.

Slot Zuylen heeft nu 38 jaar Vrienden, waarvan er veel ook vrijwilliger zijn. Een goede Vriend voelt zich betrokken bij zijn KBL/ Slot Zuylen en is een belangrijke ambassadeur. Vrienden dragen bij aan het verwerven van extra inkomsten zoals bijzondere giften en legaten.

[Bekijk hier de presentatie van Lucile van Tuyll van Serooskerken](#)

Slot Zuylen

Cees Toor, senior auditor/begeleiding nieuwe aanvragen Erkenning CBF,
Toezichthouder Goede Doelen
*Best practices van structuren van vriendenorganisaties vanuit het oogpunt van
fondsenwerving & governance*

Het CBF is de toezichthouder van fondsenwervende organisaties in Nederland. Een CBF-erkenning kan voordelen opleveren voor de fondsenwervende organisatie. Het donateursvertrouwen neemt toe, de ontwikkeling van de organisatie verbetert en het opent deuren naar bijvoorbeeld goede doelen loterijen.

Cees Toor geeft een overzicht van de verschillende varianten van steunorganisaties met de voor- en nadelen. Een steunfonds, voor fondsenwerving of voor andere doelen, kan intern worden opgezet of extern als onafhankelijke entiteit. In alle gevallen is heldere nodig en zijn duidelijke afspraken noodzakelijk.

[Bekijk hier de presentatie van Cees Toor](#)

Tot slot

We kijken terug op een leerzame studiedag die de gedachten over het onderwerp Vrienden weer heeft aangescherpt.

Veel dank aan alle sprekers voor hun welkome bijdragen.

Graag tot ziens bij een volgende bijeenkomst.

Juni 2019, SO